

7º Els més grans dels febrers.
 8º Els més febrers dels febrers.
 Els drets individuals són
 inapreciables, inalienables,
 imprescriptibles, inalienables,
 imprescriptibles, imprescriptibles.
 9º Legislar la llibertat baix
 i restar de garantir-la, és es-
 creure tant contra ella. 10º
 La llibertat propiament dita
 s'ha començat la llibertat
 «jens. És lliure, donchs, el
 individu fer tot lo que no
 perjudiqui a un altre. 11º
 La resignació que produeixen
 les religions no és més que
 la fórmula del engany ob-
 que's preté perpetuar la in-
 justícia social en el món. 12º
 Les religions són causes
 d'obscures que vintan de la
 «stels d'administració capitalen
 la terra, assegurant pagar
 «mencés interessos al cel.

PERIÒDIC POLÍTIIC VERMELL

LA TRAMONTANA
 defensa els principis llibe-
 rals més avançats, sense
 obsequis de cap mena. 13º
 La TRAMONTANA és anti-
 religiosa de totes les re-
 ligions, perquè totes són
 igualment dolentes y de-
 pressives per la dignitat y
 la intel·ligència humana. 14º
 La TRAMONTANA és pel·lida
 defensora sempre al més ad-
 vancat contra'l més reac-
 cionari, y sosté la necessitat
 d'una gran reforma social
 que transformi'l mode de
 ser del productor, avui
 supeditat al capitalista. 15º
 La TRAMONTANA no és
 afiliada cap partit, vintan
 «els interessos generals dels
 llibertats sense compromi-
 «si preocupacions de sectes.

La salut del poble
 és la suprema llei

La TRAMONTANA és lo periòdic que s'publica en idioma català
 més avançat en idees polítiques, religioses y d' economia social.

Lo Treball és la
 primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Espanya, 1 pesseta trimestre. — Extranjer, 3
 Las suscripciones se pagan por adelantado

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.º: BARCELONA
 Pels pagos s'admeten llibres del Giro Mitjà, lletres de fàcil cobre
 y sellos de 15 cèntims. No s'admeten llibres especials de periòdics

PREUS DE VENTA
 Número solt, 5 cènts. -lo exemplar, 1 pu.
 Surt el dim puntualment cada divendres

**Poch abans de compagi-
 nar aquest número ha so-
 fert un defecte de la lá-
 mina, quedant inutilizada.
 A fi de no demorar la
 sortida del periòdic, su-
 primim aquesta setmana'l
 dibuix, esperant en altra
 resarcir á nostres lectors.**

NOSTRA CONFERENCIA

A las vuyt del matí, ó sis duas horas abans
 de tenirse de començar la conferencia auocida,
 estava ja gran munió de gent a las portas
 del teatro de Novedades, esperant que s'obri-
 sser per poder pueste.

A cosa de las 9 va donarse la entrada al pú-
 blich, y en pochis minuts ni un assiento quedá
 per ocupar.

Quan á las 10 en punt, hora de començar,
 arribá al Novedades lo conferenciant, en los co-
 rredors, passadissos y espays de plases, primer
 pis, segon y gallinet ja no hi cabia ni una mos-
 ca, essent moltes més las personas que s'esta-
 van dretas que las que tenian assiento.

A las 10 y 5 minuts se posá á parlar lo con-
 ferenciant, començant per dir que no portava
 allí cap més representació que son propi nom
 y el de son periòdic La TRAMONTANA.

Ansibant la teta, no lo feste, del 1.º de
 Maig, digué que creya oportú solemnitzar per
 agitar la opinió en favor de la classe obrera, y
 que pera ferho lo tenia molt sense cuidada las
 persecucions actuals, ja que si s'tractava sols
 de perseguir anarquistas, ell ho havia sigut, ho
 es y continuará sentho, y que de consegüent
 reclamava son pueste d'honor dintre la presó.

«Lo partit socialista obrer, deya l'orador,
 tracta de recabar tan sols en favor d'ell lo dia
 1.º de Maig pera ferne una festa; jo dich que
 si'l 1.º de Maig tingues de perténcie á cap
 partit vindria de ser teta genèralment anar-
 quista, ja que present sa filiació de la huela
 general dels Estats Units iniciada en 1.º de
 Maig de 1886, y havense per ella atacas en
 11 de Novembre de 1887 quatre torcas á Chi-
 cago, més un suleidi d'un condemnat á mort
 y tres individus més que avuy encara están so-
 brint pena de treballs forçats, y pesant totes
 aquestas execucions y condemnas sobre indivi-

duos pel sol fet de professar idees anarquistas,
 al anarquisme tan sols correspondria de dret
 aquesta teta; pero no, lo 1.º de Maig es de la
 classe obrera en general y no de cap partit,
 perquè ell significa la aspiració á las 8 horas
 per jornada máxima de treball, ideal comú á
 tot lo proletariats sens distinció de partits.»

Passá luego á estudiar lo resultat que podria
 produhir la obtenció de las 8 horas per jorna-
 da de treball, afirme que ellas s'eliminar en
 molt l'estat de la classe treballadora, ja que
 sent avuy lo promedi de 11 á 12 horas de tra-
 ball diari pels quals tenen feyna, rebaixantse á
 8 se lograria, pera fer la mateixa producció,
 ocupar un 30 per cent més de brassos dels ac-
 tualment empleats. Y com llavors aquest 30
 per cent que ara per falta de feyna viu en la
 miseria ó s'mor de gana podria consumir, y
 de consegüent se necessitaria més producció,
 no es cap diharat dir, sino que per lo contrari
 la estadística ho demostra, que ab las 8 horas
 de jornal s'ocuparian fins á un 40 per cent més
 de brassos que actualment s'ocupan en la pro-
 ducció, lo que s'eliminar molt y molt de moment
 lo malestar del obrer, y encara que aixó no se-
 ria resoldre'l problema social ni molt menos,
 podria donar temps á que se poguessen medu-
 rar las reformas que portessin la abolicó de la
 explotació del home per l'home y la transfor-
 mació del modo de ser de la propietat.

Entre desseguida á examinar com s'ha plan-
 tejat lo problema social, y'l troba per un costat
 ab la aplicació de la ciencia á la industria
 per medi de la maquinaria, y per l'altra ab la
 teoria lliberal de que tothom es llibre de fer lo
 que tinga per convenient mentre no ataquí la
 llibertat d'un altre, demostrant que pera po-
 der fer us de la llibertat necessita estar en bo-
 nas condicions d'usaria, y aquestas may se te-
 nen sense la igualtat económica, la igualtat de
 medis pera viure, que no es la repartidora ni
 cap altre diharat dels molts que diuen los
 enemichs de la classe obrera pera desacreditar
 sa causa.

Seguint analisant lo problema social, diu que
 sols las 8 horas de treball lo pot detindre, en
 lo qual los poderosos haurien de posarhi més
 interés que ningú, aixis com no'l pot resoldre
 res més que'l quedar garantiat á tothom lo
 dret á la vida pera satisfer tots y cada un dels
 individus que formen la societat totes sas ne-
 cessitats físicas, morals é intellectuas.

Passa á veure per quins sistemes se pot ga-
 rantir aquest dret á la vida, y s'troba ab lo
 socialisme autòcrata y'l socialisme anarquista,
 y dintre de cada un d'aquestos aplicada la eco-
 nomia social per medi del comunisme ó per
 medi del colectivisme. Analisa tots aquestos
 sistemes y s'declara francament partidari del
 anarquisme colectivista, creient que'l comunis-
 me sols podrà ser practich quan la persona-
 litat humana camini á sa degeneració anulant
 l'individualisme, que afirma l'ordre es lo

més grífich signe de progrés mentre no s'con-
 fongui ab lo rabios egoisme que vuy impera.
 «Los comunistas, diu lo conferenciant, fan
 com aquells tres infusors d'en Bertrina, que
 dintre d'una gota d'aygua van acordar que
 fora d'ella ja no hi havia espay, perquè los
 comunistas jutjan á tothom com ells, y no s'pre-
 ocupen de que un sistema social té de resultar
 practich, no tan sols pera sos partidaris, sino
 per tothom que formi la societat, tant si son
 amichs com enemichs del sistema adoptat.»

Després d'aixó entra á estudiar de quina ma-
 nera pot venir l'imperi de la justicia y del dret
 á la vida assegurat per tothom, y no troba més
 medi que la Revolució social, de primer enca-
 nant en los cervells per medi de la propaganda,
 luego organiant los elements ab que conta, y
 finalment valentse de la força, ànch medi fins
 ara conegut pera que la privilegiats de tots men-
 sa abduquin de sos privilegis, per més que sia
 la guerra una barbaritat y un signe negatiu de
 la civilitació de la rassa humana.

Passa á analisar los procediments pera arri-
 bar á aquest fi, y sentant l'aforsisme de que
 may per malis medis se pot arribar á bons fins,
 combençerment lo dinamiterisme, per-
 que ell enagenaria las simpatias de la opinió
 pública á tosa bona causa, ja que si un acte de
 valor, hns extravasat, pot ferse simpótic, may
 lo disparo de petardos podria inspirar tal sen-
 timent, tant perquè sempre resulten víctimas
 d'ells los més infelissos, com per la cobardia
 que representan aquestos actes, quins autors se
 quidan sempre en la sombra. Ademés, per si
 totes aquestas y altres consideracions que ex-
 pose no bastassen, sobraria pera abominar del
 petardisme la classe treballadora, la considera-
 ción de que d'ell n'han fet una terrible arma
 sos enemichs pera iniciar abominables perse-
 cucions d'honrats obrers que professan idees
 emancipadoras, com ho prova la comedia re-
 presentada fa poch á Madrid per un confident
 de la policia. «Qui'n diu que á Jerez no hi
 haja hagut algún Muñoz que ha pogut que-
 dar en la sombra? Qui'n assegura que aquí
 á Barcelona mateix, abont tant obrers s'han
 empresonat aquestos dies, y entre ells quals no
 hi ha dubte de que hi deu haver molts igno-
 rents, qui'n assegura que no hi hagi també
 una má desconeguda que ha atissat á las auto-
 ritats á cometre tals actes?

Per totes aquestas y altres rahons que exposa
 l'orador se declara enèrgicament anti-petardista
 y del tot contrari al empleo de la dinamita,
 fegint trocos dels periòdics La Anarquia,
 de Madrid, y El Productor, de Barcelona, res-
 pectie al tipo Ravachol de Paris, que aterman y
 corroboren que lo idees anarquistas es contraria
 del tot del dinamiterisme, aplaudint lo públich
 entusiasmat un fragment del director de La
 Anarquia Ernest Alvarez en que diu que Ra-
 vachol, sent mal fill, no pot ésser considerat
 bon anarquista.

De tot lo dit ne deduïm i confirmem l'orador la existència del problema social, afirmant que si no se l'encuava per medi de la concessió de les 8 hores ell se desbordaria causant dany inmens, i que quan menys per esperit d'humanitarisme les poderoses tindrien de cedir aquella reforma que portaria de moment la tranquil·litat per tots; i per final de la conferència proposa l'adopció de les següents conclusions:

Reunit lo poble treballador de Barcelona en lo teatro de Novedats i després de sentir la conferència donada á nom del periòdic LA TRAMONTANA per son director J. Llunas,

DECLARA:

1.ª Que la primera é inmediate aspiració de la classe treballadora, es conseguir d'una manera pràctica, real i positiva y no tan sols consignada en las lleys, que la jornada máxima de treball sia de 8 hores;

Y 2.ª Que pera conseguir aquest propòsit, tant com pera arribar á qualsevol fi, inclús la mateixa Revolució social, condemna ab totes sas forses lo dinamiterisme, per créurel altament contrari als interessos y á fer simpática la causa de la classe treballadora; pero encara condemna més, molt més, que ab pretext de tan odiats com abominables procediments, propis sols de criminals, pugan veures perseguits honrats treballadors pel sol fet de professar idees anarquistas.

Barcelona 1.ª de Maig de 1892.

Llegidas aquestas conclusions y preguntat lo públich si las acceptava, un SI unánim, entusiasta y prolongat resonó entre aquell mar de caps humans que 's tocavan l'un ab l'altre. Preguntat 'l conferenciant si hi havia algú que hi estés en contra, y un NO tan fort com lo primer si acabá d'afirmar la opinió tan unánimement manifestada d'aquell numerós públich.

Seguidament declara que anava á donar per tancada la conferència, donant uns quants crits genuïnament anarquistas, que deixarian tan ben sentat lo principi de la Anarquia, per quant el 1.ª més recalitrant conservador ni 'l més empedernit absolutista podrian deixar d'estar-hi conformes.

Y crida

- ¡Morí la miseria y la ignorancia!
- ¡Viva la pau y 'l benestar de tothom!
- ¡Viva 'l dret á la vida assegurat per total!

Los crits del públich repercutiren pel passeig de Gracia, y á poch més de dos quarts de dotze s'acabá la conferència ab atronadors aplausos sens que 'l més petit incident hagués turbat ni un sol instant aquella grandiosa solemnitat.

Nosaltres creyem haver complert com á bons, segurs d'haver prestat ab ella un inmens servey á la classe treballadora, y agrahint á tothom fins al fons de nostre cor las inusitadas mostrás de simpatía, sentidas felicitacions y entusiastas aplausos que forem objecte, que 'ns obligan més y més, si més poguéssim, á ser fermes, honrats y dignes en la defensa de la noble causa del treballador.

LO PRIMER DE MAIG D'ENGUANY

SONET

Patrullas de civils per tot arreu;
parejas de pudó per tota costat;
buratos de agentes de orden desfilassats,
y algun gura á cabell y algun á peu.
Aixó ho van fer sortir ab lo que 's veu
per evitar anaral y disbarat,
puig van pensar que aixís, d'espantaral
ningú 'l galló alarria (aiats la veu).
Mes ara, á eix govern tant gamarós,
que siga li vullí dir menos pallús,
y sapa que l' honor treballador
no necessita que li fassian por,
puighi ha en l' obrer, més bonas en un sol dit...
que en los conservadors tot lo parit.

D. BARTENA

LUXO D' ARBITRARIETATS

En lo tancament de societats obreras que se ha fet per abans del 1.ª de Maig y en cumpliment de la circular del ministre, lo que més atropellat n'ha sortit es la pobreta ley, que sempre queda fets una llastima quan la interpretan los governants.

La policia s'ha presentat als locals de las societats obreras que ha cregut tocadas d'anarquisme, y se n'ha portat lo que li ha semblat be, deixant ó no deixant nota de lo que se'n emportava, y dihent á totas: *queda cerrada por orden superior hasta nueva orden.*

Y aixó es precisament lo que no podian fer: tancarla.

Segons l' article 12 de la ley d' Asociacions, «la autoritat gubernativa pot penetrar en lo domicili d' una associació y fer suspendre al acte tota sessió ó reunió en que s' cometí ó acordí cometre algun dels delictes definits en lo códich penal, y també pot, especificant ab tota claritat los fonaments en que s' apoyi, acordar la suspensió de las funciones de qualsevol associació, quan de sos acorts ó dels actes de sos individuos, com á sociis, resultin mérits bastants pera estimar que deuen reputarse licites, ó que s' han comés delictes que deuen motivar sa dissolució.»

No es aixó lo que s' ha fet, perque la policia no ha fet més que demanar llibres y documents, y declarar, no que quedava suspesa en sas funciones cap associació, sino que quedava tancada fins á nova orde.

Abont, en quina ley ha trobat autorizada la legalitat del tancament d' una associació la autoritat superior que tals ordres va donar?

Segons contan los periòdichs oficiosos, aquestas invasions de societats obreras se feyan en cumpliment de la circular del ministre de la Gobernació sobre las precaucions (legeixis arbitrarietas) que tenien de pendres pel 1.ª de Maig.

Donchs be, fins acceptant com á licit, lògic y legal tota la part draconiana d' aquella típica circular, es altament arbitrari é ilegal lo tancament de las societats obreras.

Segons los articles 10 y 11 de la ley d' Asociacions, quan alguna societat no tinga del tot conforme sos papers ó llibres ó li falti algun requisit, algun *trenca-colls legal*, pera estar ab tots los ets y un dintre tots los detalls y menudencias de las lleys, lo Gobernador de la provincia pot castigar aquestos descuyts ab multa de 50 á 150 pesetas á cada un dels directores ó socios que exercixin càrrech de govern en la corporació. Pero no pot fer més. No parla la ley, ni en intenció, de que un Gobernador pugan manar tancar lo local d' una societat.

Entengui, donchs, ben be, senyor Gobernador de la provincia de Barcelona, que es altament ilegal manar tancar lo local de las societats obreras. Pot V. E., si, manar suspendre en sas funciones las que cregui que s' tracti de cometre delictes, segons l' article 12, ó multar las que incorrin en los descuyts dels articles 10 y 11 de la citada ley d' Asociacions; mes may la paraula legal es lo tancament y molt menys ab motiu de revisar llibres y documents per veure si estan correctes.

Pero no cal extranyar aquesta conducta del Gobernador, quan la mateixa circular del ministre está plena de nyaps legals.

En efecte; lo bon senyor jefe del departament de la Gobernació del Estat disposa en la 1.ª prevenció de sa famosa circular que se suspenguin las asociaciones que no estigan constituídas ab arreglo als articles 12 y 13 de la ley que regularisa aquest dret, y si be l' article 12 de la ley d' Asociacions, com ja havem dit, autorisa als gobernadors la suspensió «quan se tracti de delictes,» lo qual no es pas lo mateix que qualsevol defecte de constitució, l' article 13 sols tracta d' ampliar lo temps que té 'l Gobernador pera donar coneixement de la suspensió al tribunal competent, quan aquest té sa residencia fora de la població en que tenia son domicili la societat suspesa. De modo, que una qüestió de trámit única y exclusivament senyalada als gobernadors, també la fa 'l ministre objecte de senyalament de mala constitució d' associacions.

Y si fos aquest sol menos mal. Cita 's articles 4, 7, 8, 9, 10 y 11 pera imposar multas en cas de que no s' observin tots los preceptes legals en ells establerts, y l' article 4 tracta de lo que s' ha de fer pera fundar una societat y al-

guna de las condicions forososas que han de tenir los reglaments, y com si no 's compleix be lo del article 4, per l' article 1 de ja mateixa ley se disposa «que 'l Gobernador tornará 's documents als interessats explicandols la falta que tingan,» y no poguésse constituir la associació mentres aquella falta no 's corregeixi, resultaria sempre que si alguna associació ab tal defecte existís, la culpa seria del Gobernador y de ningú més.

Donchs lo ministre recomana als gobernadors queveguin sien alguns associació trobant la falta dels preceptes legals del article 4, y si li troba li clavi multa.

Lo qual es igual que dirli:

—Vegi si V. E. ha faltat al article 4 de la ley, y si hi ha faltat, posi una multa... á la societat que ha sigut víctima de la falta.

«No pot donarse més conservador modo de governar!

Y aixis mateix passa ab los citats articles 7 y 8 á que 's refereix la circular de marras.

Lo 7 determina que en cada govern civil se porti un registre de las asociaciones; y 'l 8 disposa que en las oficinas d' aquest registre no 's poden negar los certificats que demanin en ellas los representants de las corporacions, aixis com que no 's pot deixar adoptar iguals ó molt semblants titols de societats dintre la mateixa provincia. Y com també se citan aquestos articles pera aplicar multas á las societats, vetaquí que lo que diu la circular es:

—Si en los gobiernos de provincia no están be los registros d' asociaciones ó á algun empleat no li dona la gans de librar los documents que demanin los respectius representants d' ellas, se imposaran multas á las societats.

Aixó es lo que diu la circular del ministre mentant los articles 4, 7, 8 y 13 de la Ley de Asociacions pera aplicarlos contra ellas, en virtut de lo qual no es d' extranyar que los gobernadors hagin procedit al tancament d' una manera tan... ministerial, ja que en materia de lleys y de societats ab motiu del 1.ª de Maig que acaba de transcorre, los actuals gobernants no han seguit més sistema que 'l de *embolica que fa fort*.

No ho olvidi la classe obrera, y previnguis pera desfer lo nus.

O pera tallarlo si no pot desferse.

DE CÒM SE SALVA LA SOCIETAT

Diguem en nostre número anterior, analisant la circular del ministeri de la Gobernació sobre 'l 1.ª de Maig, que la societat obrera que logrés salvarse d' aquell embull tindria de tenir més de set vidas, com los gats.

Y no la errarem, per cert. Tot just comensava á veure la llum pública aquell número quan una verdadera ratxa de societats obreras s' operava y un engorjament al engrós de treballadors s' anava fent que n' hi havia pera llogarhi monarquies.

Y tot perque 'l govern que 'ns *ajusticia* havia promés que 'l tenia de salvar la societat amensuada, y, naturalment, algo tenia de fer. Ell prou sabia que com menes se bellugues més tranquil passaria 'l 1.ª de Maig, pero (redimontri!) que dirian la gent d' ordre y las nacions extranyeras si resultava que á Espanya hi havia hagut tranquil·litat perque als obrers los havia donat la gans! No, may; aixó no podia ser. Lo *ordre* té d' estar sempre garantit pel govern; aquesta es la teoria més francament conservadora, y era precis refermarla pera no perdre res de sa puresa lo principi d' autoritat posat á las mans del partit de las conservas. Si l'ordre resultava perque l' obrer així ho volia... abont aniriam á parar!... aixó es una teoria dissolvent, revolucionaria, anarquista. La gran qüestió es que l'ordre s' imposi ab persecucions, arbitrarietas, abusos de tota mena comesos desde 'l poder, y si pot ser ab l'atacament d' algun partit de tant en tant, encara que s' hi agarrotin alguns ignocents, millor. Així si que significa que 's gobernants tenen grans condicions d' estadistas... á lo burgés!

Y vetaquí explicat lo per què de tantes precaucions, engorjaments, visitas á las societats, registres de nit, descuyts de proclamassas clandestinas, petardos arreconats per las escalatas, etc., etc.

Ab tota aquesta requincalla legal de *descuyts* Manótor ¡dich! manyosos, lo govern

se dona tó d' haverse degut a ell lo que ha resultat per voluntat dels altres.

Y aixís va 'l mon. L' obrer es tan explotat en tot, que fins sos actes com a classe y sa llibertat d' acció individual la explota 'l govern en benefici propi.

Si vol sublevarse, encara que no més sia moralment per medi d' una huelga, lo perseguen per revolucionari.

Y si vol estarse quiet, llavors... també 'l perseguen, per que la quietut no li resulti voluntaria, sino forcosa.

Què té de fer donchs lo treballador, posat sempre entre espasa y paret de veures perseguit tan si fa naps com si la colza?

Jo crech que ningú fa tanta propaganda revolucionaria com lo mateix govern ab sas intemperancies y sas persecucions arbitrarias pera fer veure que salva la societat d' uns perills qu' encara no han existit.

Y que potser los governants sigan los primers en provocar serriament.

LO GRAN PETARDO

Lo que farà grans estragos (molt més que la dinamita), y darà més resultats al es que ab bona fe 'a practica; Lo que té de transformar la societat envileida, es la instrucció bona y sòna que 'l poble tant necessita. La instrucció... es la materia de més forsa y explotativa serà la que per si sola combatrà la hipocrisia, destruirà tot lo fals farà que imperi justícia y durà el pobre ignorant.

Aquest es lo gran petardo que sense causar cap víctima, darà més bones resultats. (molt més que 'la de dinamita')

J. M. B.

Cornellà i Maig de 1895.

Molt senyor meu: Per atrevit poch com lo rector de aquest poble; teniu aquí dos edificis que son propietat comunal per haverse fet en lo seu temps per preocupació personal, segons los rebossats diuhes, y vesquí que ara s' ha presentat lo rector de las ulleres y coix per més senyera, companyat d' un senyor desconegut y tres ó quatre testimonis sols pera presentar lo que s' havia de fer, y fou pera expenar las portes de dita edificis de propietat comunal, fent entendre que dita propietat li pertanyia porque diu que tocan a las portes de la penitencia. Lo cas fou que ho logrà per unas quantes hores; d' aquestas no 'n triga gaires a saberho 'l arcaldé, qui posà fi a 'l aguil y a 'l enleuà a la primera hora hi plantà un centinella de punt ab 'l ordre de que no deixés entrarhi ningú per cap concepte es aquella locala; Verquí que 'l buró ho degué saber, que a 'l hora del mitj dia, pensant trobar lo centinella a dormit, lo trossà ventllent, pero per xó agafà la clau y com un gat s' aferrà a la porta volguent ficar la clau al pany, pero sigui que no hi vejà de rabis ó lo que havia de succehir, lo cas fou que no pogué obrir, y mentre manobrava per obrir la porta se li presentà 'l centinella ordenat per alcaldé, dihenho en molts bones modors: «Ecolití: tinch ordre 'l alcaldé de no deixar entrar a ningú a cap de aquets dos locals»; constantment 'l altre ab molt mal sóc 'l alcaldé que 'a cuita de la secretarie que d' això res li pertanyia; pero no havent pogut obrir tot refusant 'l alcaldé s' entornà a casa seva.

'l alcaldé vequí 'l ajustament en acció extraordinaria pera treure dit assumpte, resultant unanimentement acord contra 'l procediment del rector, manant a 'l aguilí per anar a buscar lo maný y 'l fucó pera obrir las portes y tornar-se a fer seu lo que 'l rector havia pres per assalt, com aixó ho feren en presencia de 'l ajustament y de una majoria de public apassionat 'l acte a favor de 'l alcaldé pero no haberse donat tropleix per haver negat.

Resultat: avuy dihemho, a la fassió primera de acció de sol, en un entrecu de nou drama, se girà de cul a la seva fessya y de cara al seu remat y se explica un poch d' historia de lo que havia passat durant la setmana, dihenho que si ho es veritat, que entre 'la que no van a missa n' hi ha de dolenta, també n' hi ha de bona que hi van; això-ora encara no lo sentia se miraren una ab altres pensant per qui ho podia dir.

Prou per avuy per ser la massa llarg y disposi del a. a. y amich,

J. V.

Sant Felip de Guadalupe i Maig de 1895.

Company Director: Es aquest poble va fugint la llana que es un gust, pues avuy mateix ha celebrat la diada ab una reunió en un centro pronunciantes discursos altamente revolucionaris.

Espero ho posi al peridich pera que ho sigan los hipocritas del poble, que ja tenen gent organizada dispuesta a ferlos la guerra.

UN QU NO BATA LAS CRIATURAS

LO SOLDAT Y 'L CAPELLA

(CUENTO VIEJO)

Un soldat y un capella en un sagó a van reunt y com costum vella se se van posat a conversar per fer més curt lo cami.

Durant la conversació que sostenien abdió, lo soldat a horra ve se ad que, n' alich ben segur jo, ofensa al religio.

—Puig qu' aquest clar demostrava que li inferian agravio ab lo presat que mostrava y lo que ab que resava oraciones entre sos llavis.

Lo soldat, aixó veient, ab més valor combatia a lo seu company, creyent que la forsa d' argument y anodava y venia;

hente que si fi, ja cansat de tot son enrobandó, tancà sa boca 'l soldat orgullós d' haver deixat ben confós al capella.

Francia y propicia ocasió aquest allavors vad per donar una lliçó de lo qu' es la religió al soldat y aixó digué:

—Aquest, germà, es lo cami que, dret, lo conduhirá del infero en 'l entre túmp y lo soldat digué:—(30)

lo qu' es a mi tant me fa, que, menjantme la peridó, per si al se xill, lo pesento, no 'n pica, ni tampoch la vida, para tornar desmoga de ida y vuelta ho pres passaria.

XERINOULLA

Es imposible formar-se una idea exacta de la gentada que va acudir a la conferencia del teatro de Novedats.

Un amich nostre que al començar lo conferenciant son discurs ja no pogué cabre en lo teatro, s' estigué assegut al saló que hi dona entrada, y durant la conferencia, conté per alt per alt, que a lo menos de nou a deu mil personas tingueren d' entornar-se per no serlos possible ni tan sols poguer guaytar cap a dintre.

Pot dir-se, donchs, sens temor a equivocarse, que 'l poble treballador de Barcelona actua, conscient, en fi, lo que s' ocupa de la cosa pública, que es lo que val, estigué lo diumenge passat a Novedats pera escoltar la conferencia anarquista y anti-dinamitera del director de La TRAMONTANA J. Llunas.

Al ressenyar la conferencia de Novedats, alguns peridichs han posat en boca del conferenciant dibarats que una casa.

Un d' ells afirma que digué que era contrari de tot procediment de forsa; altre explica que al parlar contra 'l dinamiterisme hi hagué murmalls; un altre assegura que l' orador va estar casi sempre recomenat 'l ordre; y finalment, un altre diu que a Novedats acudiren unas 2,000 personas.

En cambi casi tots se copiaren las conclusions y cap las portá, y la que 'n donaren compta no las donaren exacta; en fi, que sols La Publicidad y El Diluvio se n' ocuparen decentment, tentne un extracte acceptable.

(Y després se queixan de que 's treballadors se queixin de la premsa burgesa)

Siguin ells veridichs y justos, y veurán com los obrers no se 'n queixaran.

Lo partit obrer y 'l socialistas oportunistas, junt ab varias societats obreres adheridas, han celebrat la festa del 1.º de Maig d' aquest any ab dos meetings.

Un d' ells, celebrat en lo Circo Espanyol, resultà un horrorós fracàs, puig lo peridich que més fa ascendir la concurrència la posa a 400 personas.

Lo del Tivoli, que 's vejà més concorregut, no pogué comensarse fins prop d' una hora després de la anunciada, per falta de gent, y sortí tingut de ser al costat de Novedats, per que ab alguns de la molta gentada que allí tingut d' entornar-se arribà aquella reunió a tindre prop de regular concurrència.

(No li diu res al partit socialista obrer aquesta fredor que troba, y més encara aliantse ab lo partit oportunista)

Una comissió que recull recursos pels obrers presos posà sèfatis a las portes del teatro de Novedats al sortir de la conferencia, y recullí 151'25 pesetas, que foren luego repartidas entre 39 obrers que habian a cal sogre del carrer d' Amalia gracies a las arbitrietas conservadoras.

Es aquest un motiu més per estar orgullosos de nostra conferencia, ja que ab ella logrem tres cosas principals: agitar la opinió devant lo problema social, fer simpática a tothom la causa del obrer y produhir benefici al perseguit per sas ideas.

En la busca y captura de cosos de delicto per las societats obreres, han passat cosas molt socades.

En lo local de La Llum, societats de lliure-pensadors, que ho es també de la associació Las Arts Gráficas y Societat Autònoma de Donas de Barcelona, la policia se n' emperat, per cos de delicto, varios números de El Productor, La Anarquia, La Guerra Social y La TRAMONTANA.

En la societat El Faro del Llobregat, cooperativa de forners, no volgueren nostre peridich los polissos, pero entre El Productor y La Anarquia reculliren també tres números de El Federalista.

Y a la Societat de Forners de Gracia, abont hi comparegué un abigarrat exercit compost de un delegat, un cabo, dos polissos y varios guardas ab tres gutierres de Barcelona y cinch ó sis dels de Gracia ab son comandant y tot, allí ja no 's concretaren a agafar peridichs y llibres y algu que feya olor d' anarquia, sino que també van empresonar... 27 pesetas y 35 cèntims que hi havia al calaix.

No podríam saber a quin departament van destinats aquestos presos pera caydarnos de que no 's fassin res, y d' anisme tenim noticias frescas!

La porta de la societat dels forners de Gracia ha sigut tancada, sellada y está guardada per un municipal. Sembla vegada que 'la diners tornin d' amagat a casa seva escapante de la presó abont ara estigan?

Lo veure que aquest any no s' agafava al director de nostre peridich nos ha cridat la atenció, y observant, observant, hem comprovat que ni un dels presos del any passat ha sigut detingut aquest any.

Será que las autoritats s' haurán proposat que tots los obrers avansats vagin per torn a la presó, si fi de que tots ho tassin!

Si es aixís, nos atrevim a demanar que fassin lo favor d' avisarnos quan será poch més ó menos que 'n tornará a tocar.

Nostre particular amich lo Sr. Vallés y Ribot s' ha ocupat en lo Congrés de Diputats de Madrid del fet aquell que ja coneixim nostres lectors, de que las autoritats de Jerez detingueren y processaren a un individu que portava socorros als presos d' allí, quins socorros procedien de la subscripció pública oberta en las columnas de nostre apreciat company en la premsa El Productor, d' aquesta ciutat.

Prou lo Sr. Vallés va demostrar que alló de incautarse d' un petardo de 1,517 pesetas destinadas als presos era una ilegalitat, pero 'l ministre deya que 'l dinamiter portador d' aquesta materia explosiva inspira sospitas, que era un pobre d' ofici, que no explicá satisfactoriament la procedència d' aquell diner, etc., etc., y que per aixó las autoritats, fent molt ben fet, van detenir-lo.

Si Sant Payo no fa un miracle 'l obrer agafat ab los diners se diu Sampayo ell prou surtirá potser aviat de la presó, pero las 1,517 pesetas... ¡ay!... aquestas me sembla que haurán sigut condemnadas a mort.

Y, lo que es més sensible, executadas.

